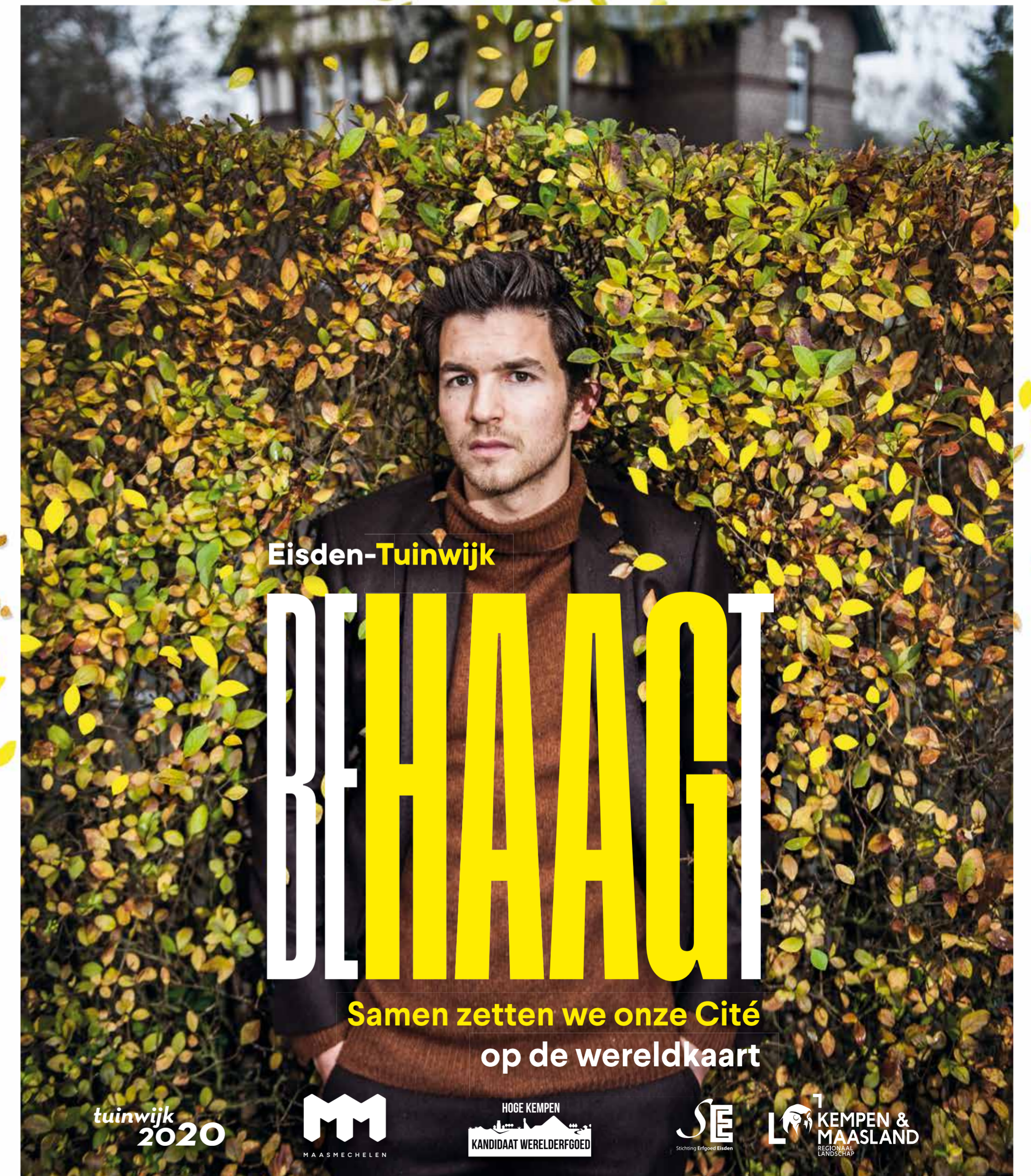

DE CITEEUW

●● Maart 2019

De krant van Eindhoven-Tuinwijk

www.eisduinwijkbehaagt.be

foto © Marco Mertens

Hagen in de Cité: 'Eisden-Tuinwijk beHAAGt'

Over friet en mayonaise

Hagen! Hagen en de Cité, dat is zoals friet en mayonaise. Hagen maken de Cité tot de mooiste en groenste wijk van Maasmechelen. Omdat de promotie van de Cité onze bestaansreden is, werken we als Tuinwijk2020 mee aan 'Eisden-Tuinwijk beHAAGt'. Meer nog, Tuinwijk2020 vraagt al sinds de oprichting in 2010 naar een 'hagenbeleid' voor onze Cité. Ook Matteo Simoni vindt dat. Hopelijk vind jij dat ook, want onze Cité is een TUIN-wijk naar het voorbeeld van de Engelse 'garden cities', wellicht zelfs de mooiste in West-Europa. Daarom wenkt de erkenning als werelderfgoed. Maar, of die erkenning er nu komt of niet: hagen maken onze Cité.

Het is jammer, maar jaar na jaar worden meer en meer hagen opgeruimd. Wie dat doet, heeft daar zijn redenen voor. Omdat twee snoeibeurten per jaar te veel tijd vragen. Omdat het onderhoud te moeilijk is. Omdat de haag de tuin niet meer volledig afsluit. Omdat schermen of draadomheining geen onderhoud vragen.

Of omdat je niet wist dat een haag typisch is voor de Cité. Allemaal ook begrijpelijke redenen. Maar... de schoonheid, de eigenheid van de Cité gaat verloren. Daarom een warme oproep aan alle bewoners van de Cité om de haag te bewaren of om je omheining te vervangen door een haag. Het gemeentebestuur, het

Regionaal Landschap Kempen & Maasland, de Stichting Erfgoed Eisden en Tuinwijk2020 komen je tegemoet. Met het project 'Eisden-Tuinwijk beHAAGt' kan je een nieuwe haag bestellen, ze zelfs laten aanplanten. Je kan ook je bestaande haag laten onderhouden. En dat tegen kostprijs.

Onze Cité is uniek

In juni wordt onze Cité wellicht erkend als UNESCO-werelderfgoed, samen met het Nationaal Park Hoge Kempen. Meer nog, één derde van Maasmechelen wordt werelderfgoed. Waarom zo veel eer? Het hele gebied dat de regering voordraagt voor erkenning, was een uitgestrekt paars heidelandschap dat de mens helemaal veranderde. Denk aan de mijn-, grind- en zandwinningen die de heide boetseerden tot waterkraters en terrils, en die de laatste jaren ongekend natuurschoon werden. Of denk aan de authentieke, historisch unieke woonwijken die, zoals onze Tuinwijk, als garden city werden gebouwd op de heide. Vier keer een woordje uitleg.

1 Wat is een garden city?

De Eisdense Tuinwijk – de Cité – is op het Europese vasteland hét voorbeeld van de garden city. Pardon, de garden city? Jawel. Letterlijk vertaald is een garden city een tuin-stad, vandaar: de Tuinwijk.

Waar komt dat garden citymodel vandaan? Ongeveer 120 jaar geleden wilden Britse stedenbouwkundigen én industriële betere woningen voor hun arbeiders. Want als die goed woonden, bleven ze het bedrijf ook trouw. Dus was de idee dat de arbeiders dicht bij de fabriek moesten wonen: in een huis-met-tuin en met alles erop en eraan, in een wijk met veel groen en met alle sociale, culturele, sportieve en onderwijsvoorzieningen.

Het Engelse Port Sunlight was in 1888 de eerste groene arbeiderswijk, maar hét voorbeeld van de garden city is Letchworth Garden City, in 1903 gebouwd in de buurt van Londen. En op het Europese vasteland is dus de Eisdense Tuinwijk hét voorbeeld, want het beste gekopieerd. Daarom is onze Cité uniek.

2 Onze Cité een garden city?

De garden city? Het klonk de mijnbazen die hier goed honderd jaar geleden kolen wilden delven, als muziek in de oren. Want zij moesten duizenden mijnwerkers naar Eisden lokken. Daarom lieten ze op de Eisdense heide een gebied van 115 ha inrichten als een dorp, een privaat dorp. Heel het patrimonium moest rust en kalme uitstralen: veel plantsoenen, hagen, lanen, een 'echt' park, moes- en bloementuinen. De mijn betaalde alles: de wegen, de kerk, de scholen, de Casino, maar ook de huizen in cottagestijl, en ook het vele groen want het moest dus een tuin-wijk worden, een garden city.

Wat is zo typerend voor een garden city en dus voor onze Cité? Vooreerst het stratenpatroon met rechte hoofdlanen en gebogen, smalle zijstraten. Ook de bouwstijl met 1500 huizen in cottagestijl en ten slotte het vele groen met laanbomen, parken, een grote tuin rond elke woning én... een haag rondom elke tuin.

3 Een groenere Cité blijft de uitdaging

Vanaf 1967 ging de mijn de citéhuizen verkopen. Omdat de woningen geen centrale verwarming, geen badkamer, geen garage hadden, waren en blijven aanpassingswerken nodig. Tot op vandaag.

Er was toen geen aandacht voor het historisch waardevolle garden city-karakter van de Cité. Veel van de eerste verbouwingen passen in de bouwstijl van onze Cité. Dat is gelukkig verleden tijd. Nu moeten verbouwingen ook sporen met het typische karakter van de cottagewoningen.

Toch is er nog één grote zorg, want dé grote uitdaging blijft het groene garden city-karakter van de Cité, en dan vooral het behoud en het aanplanten van hagen rondom de weelderige tuinen. Ze zijn hét verrassend groene en spotgoedkope visitekaartje van de Cité.

4 Een behaagde tuinwijk behaagt

Vooraf bezoekers merken meteen op dat de Cité verrassend groen is, dat het er mooi wonen is. Professoren en andere experts gaan verder en stellen dat de Cité historisch waardevol en uniek is.

Zo schrijft de Nederlandse professor Nico Nelissen over onze Cité: 'Het stedenbouwkundige opzet van het geheel is toch het belangrijkste. Het imposante stedenbouwkundig-landschappelijk schema is een voorbeeld van het ideaal van een tuinwijkstad.'

De Citébewoner, de Maasmechelaar heeft dus alle redenen om fier te zijn op de Cité.

Daarom zijn alle initiatieven die Tuinwijk2020 neemt, bedoeld om bewoners, bezoekers en overheid te sensibiliseren voor de verrassend groene Cité. Daarom 'Eisden-Tuinwijk beHAAGt'!

Doe mee

Als inwoner van de Tuinwijk kan je haagplanten aankopen voor de spotprijs van 0,80 euro per plant. Per lopende meter heb je 4 à 5 planten nodig. Voor het planten en onderhouden (door vzw Hebe) heb je deze mogelijkheden:

- Haagplanten bestellen, zelf planten en onderhouden.
- Haagplanten bestellen en LATEN planten voor 9.075 euro/meter door onze groenspecialist (prijs excl. afbraakwerken en teelaarde).
- Haagplanten bestellen, LATEN PLANTEN (zie B) en LATEN ONDERHOUDEN (1,57 euro/meter voor hagen tot 1,5 meter; 2,67 euro/meter hoger dan 1,5 meter).
- Je hebt al een haag. Je kan ze laten onderhouden (zie C).

Interesse?

- Kijk eerst eens op www.eisdentuinwijkbehaagt.be. Daar vind je nog meer informatie.
- Contacteer Peter Muermans op 0479 05 20 01 of mail naar eisdentuinwijkbehaagt@hotmail.com. Peter (lid van Tuinwijk2020) komt langs en bespreekt de verschillende mogelijkheden en de keuze van een haag. Daarna komt onze groenspecialist langs. Hij of zij bezorgt je een gedetailleerde offerte.

De eerste datum waarop je kan intekenen loopt tot 15 maart, voor het najaar is dit 15 oktober.

Nog dit: iedereen die deelneemt, maar ook iedereen die al een haag heeft en ze eventueel zelf onderhoudt, kan een straatbord bekomen waaruit blijkt dat je meedoet aan het behagen van de Cité.

Dit gebied komt in aanmerking voor het hagenproject.

De vier haagsoorten van de Cité

1. Meidoornhaag

De meidoornhaag komt veel voor in de Cité: hard hout, messcherpe doornen, dicht bebladerd. De gedoornde takken maken een meidoornhaag bijna ondoordringbaar. Daarom is ze ideaal als scheiding tussen twee percelen, want draad is overbodig. In onze tuinwijk waren alle percelen door hagen gescheiden, dikwijls de meidoornhaag. De meidoornhaag is een gemakkelijke plant die in de meeste omstandigheden prima groeit. In mei en juni geeft de meidoorn veel witte tot wit-roze bloemen.

2. Ligusterhaag

Het is de liguster die door de groendienst van onze vroegere koolmijn veel als scheidingshaag werd aangeplant, want het is een snelgroeiende. Ligusters hebben door hun zachte blad een vriendelijke uitstraling en kunnen gemakkelijk gesnoeid worden. In strenge winters kunnen ligusters hun blad verliezen, maar dan schieten ze in het voorjaar opnieuw uit. De liguster bloeit met kleine, witte bloempjes. Meestal zijn ze niet te zien omdat de takjes die de bloemen dragen, weggesnoeid worden.

3. Haagbeuk

De haagbeuk heeft een frisgroen, diep generfd en ruw gekarteld blad. De haagbeuk komt voor in de Cité, maar groeit het best in kleigrond. In het najaar vallen de blaadjes waardoor die in de winter kaal is. Hoe ouder een haagbeukhaag of snoei vorm wordt, hoe mooier en voller de takstructuur, vooral tijdens de wintermaanden. De haagbeuk is makkelijk te snoeien, maar groeit sneller dan de beukenhaag. Je kan er een haag 'op hoogte' mee creëren, al dan niet in combinatie met een gewone haag.

4. Beukenhaag

Eerst dit even ter verduidelijking: een beukenhaag is géén haagbeuk. Een beukenhaag is heel mooi en vormt een dichte afscheiding in je tuin. De beukenhaag groeit het best in lichte zandgrond. Hij heeft een gaafrandig en glad blad. In de winter behoudt de beukenhaag nog beter zijn intussen gele tot warmrode blaadjes dan de haagbeuk, zodat een beukenhaag het hele jaar meer gesloten is. Daarom komt ze ook meer voor. De beukenhaag is groen, maar heeft ook een (veel duurdere) rode variant.